

خه‌وف مروفینگی ئه‌وه‌رده‌مه

روودانی ئهم چیرۆكه ده‌گه‌رینه‌وه بۆ سالانی په‌نجاگان ● جه‌مال ساپیر قازی ●

ئه‌گینا گۆی له‌ ته‌لقین و سه‌لاوو خوا حافیزی نیه‌رانی خۆی هه‌یه . . .
ته‌نانه‌ت ده‌یه‌وی له‌ گه‌ل خه‌لگی سه‌ر قه‌براندا بگه‌رینه‌وه، به‌لام لوتی له
به‌ردی (ئه‌له‌حه‌د) ده‌دات و په‌شیمان ده‌بینه‌وه .

«توبلی ئه‌مانیش وه‌کو وه‌لامی ده‌مه زیندوووه‌کان په‌ی به‌ رینگای
زین و ئاسمانی بویه‌ک بوونی مه‌می بۆ دا‌بین نه‌کات» .

که‌ میوانه‌کانم به‌ ری‌خست . . . دره‌نگه‌ داها‌توو، ترس و تاریکی
بیسوونه‌ نه‌ره‌ دینۆک و میشکی له‌نیو چرۆک گرتیوم و نه‌مه‌زانی چۆن
وه‌کو میلی کاتز میسه‌ هه‌لواسراوه‌ که‌ له‌م ژماره‌یه‌وه‌ بیانگۆیزمه‌وه‌ بۆ
ژماره‌یه‌کی تری دیوی ئارام . . . خه‌یالی مردوو گۆرستان بووبوو به
قوچه‌کیکی سام و خۆی له‌ ده‌روونمه‌دا زه‌ق کردبووه‌وه . ئه‌ی
پرسیاره‌کان؟! . . . خۆ پرسیاره‌کان له‌ گه‌ل بیرکه‌وته‌وه‌ی هه‌ر زیندوو
مردوو یه‌ کدا وه‌کو نه‌مه‌ جووله‌ی دوو پشکێک ختو و که‌و موچرکیان به
له‌شدا ده‌هینام و چاویان پێ ده‌جووقاندم .

ده‌مێک بوو سه‌رم خستبووه‌ سه‌ر سه‌رین ، هیشتا سووسه‌ی خه‌یالم به‌ده‌م
گه‌رده‌ لولێکی ئه‌م گه‌رمیانه‌وه‌ گیزه‌نگی بوو! . . . کاس بووم
له‌ناو گۆرستانێکی گه‌وره‌دا خۆم بیینی‌یه‌وه، گۆرستانه‌که‌ له
شاره‌که‌مان بچوکتی بوو، به‌لام قه‌ره‌بالغ تر .

وه‌کو ده‌لێن : (هه‌ر مروفینگی ئه‌ستیره‌یه‌کی هه‌یه)

که‌وتمه‌ ژماردنی ئه‌ستیره‌کان . له‌ ژماره‌ به‌ده‌ر بوون ته‌نانه‌ت زۆریش
هه‌یه‌ هه‌ناسه‌ ده‌دات ، ده‌جووولیت ، به‌لام ئه‌ستیره‌کانیان سه‌رباری
ژماره‌ی ئه‌ستیره‌ی مردوووه‌کان بوو راسته‌ ده‌لێن (مردوو له‌ زیندوو
زۆرتره‌)

له‌ ئاسمانی گۆرستانه‌که‌دا ئه‌ستیره‌یه‌کی کزم به‌دی کرد ، ناوی زۆر
هه‌ژارو لاوازم به‌یادا هات ، خۆشم نازانم چۆن ناوی نه‌ته‌وه
به‌کگرتوووه‌کانم له‌گه‌لیاندا بیرها‌ته‌وه :

ئیه‌وش وه‌کو من جارجاره‌ شاپه‌ری بالی کونده‌ به‌بووی ئه‌م ژیا‌نه
جه‌نجاله‌ خه‌تی شرینی (به‌خت) تان ده‌شیوینی . . . !؟

جارجاره‌ لیوی ته‌ری هیواتان وشک داده‌گه‌رینیت و ئاره‌زووی ماچی
ئاواته‌ سه‌وزه‌کانتان که‌م ده‌کاته‌وه . . . !؟

ئیه‌وش که‌ نه‌هه‌نگه‌ چاو چنۆکه‌کان ده‌می هه‌للووشین بوگیتی تان
ده‌کاته‌وه‌وه‌ ده‌ریای هینمی ژیا‌نتان هه‌راسان ده‌کات . . . وه‌کو من ده‌که‌ونه
پرسیارکردن . . . !؟

ئیتیر من چیم . . . ؟ نرخم چی‌یه‌؟ بۆچی بووم و ده‌ژیم . . . ؟ بۆچی
ده‌حرم؟ . . . ئه‌ی بو‌نا . . . !؟ . . .

ئه‌ی چه‌ندین جار ئه‌م پرسیاره‌مان له‌یه‌کتری نه‌کردوه‌؟ هه‌تا ته‌مه‌رو
هه‌ناسه‌ی زۆر ده‌می زیندوووه‌لام ده‌روه‌ی ئه‌م پرسیاره‌نه‌ چارۆکه‌ی
که‌شتی ژیا‌نمانی هیناوه‌ته‌ شه‌کانه‌وه‌وه‌ وشلپه‌ شلپه‌ تیکه‌ل به
شلپه‌ وه‌وری شه‌پۆله‌ زه‌به‌لا‌حه‌کانی ده‌ریای ژیا‌ن کردوه . . . !! هه‌تا
ئه‌مه‌رو فه‌ری بالی زۆر سوینسکه‌ی کۆیستانه‌کانی ئاواتمان راوچی‌یه‌کانی
راچله‌کاتدوووه‌ دلی زۆر وورچی فرینه‌ری کچه‌ نه‌شمیله‌کانی
داخوورپاندوووه . . . ئه‌ی بۆچی هه‌یج کام هه‌ناسه‌وه‌لامی ده‌مه
زیندوووه‌کان و سوینسکه‌ هه‌لفریه‌وه‌کان . . . هه‌نگی شه‌یدا‌ی ئه‌م که‌لله
سه‌ره‌می هیوری سه‌رگولی ئاوات و خواسته‌کانم نه‌کرده‌وه‌!!
«بویه‌ ئیتاش هه‌نگوین و شیرینی سوران و شادیم نۆش کردنی ناوی
کوژاله‌که‌و به‌ره‌ خه‌رنووکه‌کانه . . . !!»

تویشووی سه‌فه‌ریکی تری پرژان و سه‌ختی ئه‌م گۆی زه‌مینه
پێ ئوقیره‌و شینگیرم هه‌لگه‌رت و بریارم دا ئه‌مجاره‌یان له‌ مردوووه‌کانه‌وه
ده‌ست پێ‌یکم . . . له‌ ویتگه‌ی ئیسک و پروسکه‌ دیرینه‌کان دا
گه‌مه‌یه‌ی و دۆش دامانی سه‌ر دووریاتی رینگه‌ی ژیا‌ن بتوینمه‌وه‌ ناو
هه‌نگاوی باوه‌رو دلنیا‌یی خۆگه‌لی جار دا‌یکم پێ‌ی گووتووم :
- مردوو ته‌نها ئه‌وه‌نده‌ مردوووه‌ ناگای له‌خۆنی‌یه‌ هه‌تا ده‌نیوزیت . . .

دهیگرت . . همستی ده کرد وا خیزانه کی له یشتی نه و زریانه ون و به ره و
نهم دین .

زریانه که مان پی گه یشت . . رایمالین . . هر جاره ناجاریک
بانگیکی لی ده کردم :

- کاکلی برا . . قاجت گیریکه له زوی ، دان به خوتا بگره ، نهمه ریگای
کردنه وهی کلومی نهینی به کانه .

که زریانه که برابیه . . کهل و پهلمان له بهردا نه مابو و رووت و قووت
لی لی مابوینه وه . . هموو نهینی و کوته دوومهل و جی زامه کانمان له په ک
ناشکرا بوو .

ته نها له پیکلی زیر بوو . . جی خه نجه ریکی قوول به پستی به وه
دیاری بوو . . ناسیمه وه !
«هر زهردهی ده هاتی» .

هیمنی و بی دهنگی بواری چهند بانگه وازیکی دا بگات به گویمان . . هر
بره له گویره کانه وه ههستان و به ره و په کیک له بانگه وازه کان چون . .
پول پول له (بانه) که دا وهستان . له هیچ به کیک له بانگه وازه کان
نه گه یشتین . . لیره له وی تاک و ته را که سانی تر مابوونه و نیمه ناساو
له گهل ژماره په که رویشک و که رو پلنگه و نازه لی تردا .

سه ری سورما! چاوم لی بوو . . که میک شله ژا و دم و چاری ویک هاته وه
- هه ی؟! نه ی بو بانگی نیمه نه کرا!؟

لم کاته دا چهند که ساتیک له کومه له کان به ره و گویره کان و نیمه
گه رانه وه .

په ک دوانیک نازه له کانی کوکرده وه به ره و بانه که ی بردن؟ په ک دوانیکی
تریش به ره و نیمه هات و کویمان کردینه وه . بزهی هاته وه سه ری ووتی :

- چون پیغه مبه ران نیمه له یاد ده کهن . . ؟ وا ده مان به ن بو (بانه) که هر
جاره ناجاریک به ته سپایی به که وه پی ی ده گوتم :

- ئیستا هموو شتی به چاری خوت ده بینی .

و منیش لیوی چاوه پروانیم بو ده خه ناند .

په کیک له پیغه مبه ره کان ناویکی بانگه ده کردیان نامازه په کی بو نیشانه به
ده ستیک ده کرد :

- نه تو وه ره

روونه ی له پزیرینی ناوه لم راده چله کی و راسته پی هه لده سایه سه ری و
ده بیوت :

- من گه وره م؟!!

- نا . . نا . . نه وی پیشت

سارد ده بو وه وه به ماتی و رووتی به که ی خو به وه له ته نیشتم داده نیشته وه .
- نه تو بابه .

دیسان هه لده ستایه وه

- من؟ روحم به قوربانت بیت!

- نا . . نا نه وی پاشت .

هه تا هه ردو و ماینه وه . . رووت و ورجال . . نه و گوی هه لختی بوو بو
هه ناسه کانی من و منیش چاوه روانی شتیک بووم بلتیت . چاوم لی بوو . .
دیسان دم و چاوی ویک هاته وه زهره هه لگه را . . لیوه کانی وه کو دوو
قهیتانی سهی دم ره شه با له سه ره که نه ده نیشته وه له هه لته کین دا
بوون . . له هه موو شتیک په شیمان بووه وه . . گویم له بوله بوله که ی بوو
له زیر لیوه سهی هه لگه راه کانی به وه .

چاوه روانی و ناواته کانی بوون به ته سکلکیکی گهش و هه نایوی
هه لفرچاند . . یو کروزی فرچه فرچو سووتان ته نها به لووتی مندا هات .
فرمیسکی به زهی بهر بینایی چاوه کانی گرتم و لیلی کرد پشتم لی کرد . .
له په که م سه ریچ دانی پشتمه وه . . شانی به ره و دوا راکیشام و ووتی :
- ته ماشا روله که م! . . .

* * *

که ناویم دایه وه . . به روویه کی خه نده وه به په نجه نیشاره تی بو داره
سه زه ته ستورده که کرد بوو .

«روپ و راست وه ستابوو . . وه کو جاران نه ژاکا و و قیت . . زریان و
ئاخر زمان ته نانت قه دیشی نه هه ژانده بوو له زه میندا!!! گویره کهش پر
بیوه وه» .

پارچه سه کی سوری بو دریز کردم . . به خه تیکی سهی له سه ری
نووسرابوو . . له بهر تیشکی له په زیرینه که ی و بریقانه وهی فرمیسکه

قه تیس ماوه که ی چاوم بووم نه خویندرا به وه ووتی :

- ناروله فرمیسکه که ت بسره . . مه گری!!

«هر زهردهی ده هاتی»

* * *

که له خه و رابووم . . رووت و قووت .

پارچه سووره که م به ده سته وه بوو . . دایکم له بهر تلانه وهی دم خه وم
ده میک بوو له خه و هه لسا بوو . . یاه سه رمه وه چاوه ری ی هه لسانم بوو . .

- گوتم - دایه ئیتر نالیم بابم چون بوو!!!

که پارچه سووره که م خوینده وه . . لی لی نووسرابوو

«ئیتتر خوم پیغه مبه ری خوم و خیزانه که م»

منیش گوتم :

- گه روانه بی به دل خواستی مردن نه که م

دایکم گوشیمی به خو به وه . . هه لی مزیم . . نه و ماچه به که م ماچیکی
گه رم بوو که دایکم کردینمی .